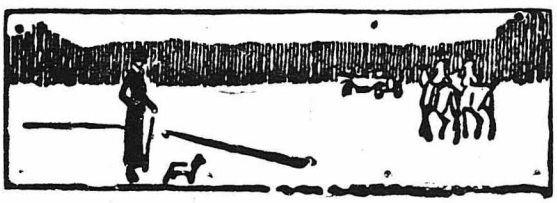

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΟΜΑΝΙΑ ΑΛΛΟΤΕ

ΕΝΑΣ ΑΝΥΠΟΜΟΝΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

Ὑπῆρξε ἐποχή κατά τήν ὁποία ἡ ἑλληνική λογοτεχνία δέν εἶχε ἀκόμα ἀναπτυχθῆ καί τό πρωτότυπο ἑλληνικό μυθιστόρημα ἦταν ἀκόμα ἄγνωστο. Τό ἀναγνωστικό κοινό τῆς Ἑλλάδος τρεφότανε τότε μέ μεταφράσεις μυθιστορημάτων ἀπό τήν ξένη καί ἰδιαιτέρως ἀπό τή γαλλική φιλολογία. Δυστυχῶς ὅμως καί ἡ μεταφράσεις αὐτές δέν ἦταν ἀπό τίς καλύτερες καί τά μυθιστορήματα πού εἶχαν τότε τή μεγαλείτερη πέραση ἦταν τά περιπετειώδη φαντασιοκοπήματα τοῦ Πονσόν ντέ Τεράϊ, σάν τό «Ροκαμπόλ» κλπ. Ἀλλ' οἱ φτωχοί ἕλληνες ἱκανοποιοῦνταν μ' αὐτά καί τά ἐδιάβαζαν μέ μεγάλη λαχτάρα.

Μέ πόση ἀνυπομονησία καί μέ τί χτυποκάρδι οἱ ἀναγνῶστες περίμεναν τή συνέχεια τῶν ἐπιφυλλίδων πού δημοσίευαν τήν ἐποχή ἐκείνη ἡ ἐφημερίδες, φαίνεται ἀπό τό παρακάτω ἀνέκδοτο τοῦ γνωστοῦ λογογράφου Μπάμπη Ἀννίνου :

Ὁ Μπάμπης Ἄννινος ξυριζόταν τακτικά σ' ἕνα κουρεῖο τῆς ὁδοῦ Αἰόλου καί πάντοτε ἀπό τόν ἴδιο ὑπάλληλο. Ὁ νεαρός αὐτός κουρέας, ὅπως ὅλοι ἄλλωστε οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἦταν τρομερά πολυλογάς καί συνήθιζε νά συνοδεύη τίς κινήσεις τοῦ ξυραφιοῦ του μέ μιά λογοδιάρροια καταπληκτική.

Μιά μέρα, ἐνῶ ἐξύριζε τό λογογράφο μας, ἐσταμάτησε ξαφνικά τό ξυρισμά του καί τοῦ εἶπε κάπως διστακτικά :

— Δέν μοῦ λέτε, κύριε, σᾶς παρακαλῶ, τί ἀπέγινε ἡ Γενεβιέβη ;

— Ποιά Γενεβιέβη ; ἔκανε ἔκπληκτος ὁ Ἄννινος, μήν καταλαβαίνοντας γιά ποιά Γενεβιέβη πρόκειται.

— Ἡ Γενεβιέβη, καλέ ! εἶπε ὁ νεαρός κουρέας, ἡ μνηστή τοῦ ὑποκόμητος, ντέ Γκρανβίλ...

— Τοῦ ὑποκόμητος ντέ Γκρανβίλ ; εἶπε καί πάλι ὁ λογογράφος μέ ὕφος πού ἔφερνε σέ ἀπόγνωση τό φτωχό κουρέα.

— Ναί, τοῦ ὑποκόμητος ντέ Γκρανβίλ, ἡ προστατευομένη τῆς δουκίσσης ντέ Μπωμόν, πού τήν ἀπήγαγαν ἀπ' τήν ἐκκλησία...

Τότε μονάχα ἐφωτίσθηκε τό μυαλό τοῦ Ἀννίνου. Τί εἶχε συμβῆ ; Ὁ λογογράφος μετέφραζε τήν ἐποχή ἐκείνη τήν ἐπιφυλλίδα μιά, ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος, τήν ὁποία παρακολουθοῦσε ὁ νεαρός κουρέας. Καί ἐπειδή ἐκεῖνος τίς μέρες τό μυθιστόρημα εἶχε πάρει μιά πλοκή ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρουσα, – ἡ Γενεβιέβη, ἡ ἡρωΐδα τοῦ μυθιστορήματος εἶχε ἀπαχθῆ ἀπό ἀγνώστους μέσα ἀπό τήν ἐκκλησία καί ὁ μνηστήρ της ὁ ὑποκόμης ντέ Γκρανβίλ τήν ἀναζητοῦσε μέ ἀγωνία, — ἡ ἀγωνία αὐτή τοῦ ὑποκόμητος εἶχε μεταδοθῆ καί στόν φτωχόν ὑπάλληλο τοῦ κουρείου. Ξέροντας δέ αὐτός ὅτι ὁ Ἄννινος ἦταν ὁ μεταφραστής τοῦ μυθιστορήματος, ἔσπευσε νά τόν ἐρωτήση γιά νά πληροφορηθῆ πρῶτος ἀπ' ὅλους τήν ἔκβαση μιᾶς μυθιστορηματικῆς περιπετείας πού δέν τόν ἄφηνε νό κλείση μάτι ἥσυχος τή νύχτα.

Καί ὁ κ. Ἄννινος τοῦ ἀπάντησε :

— Ἀ ! γιά τή Γενεβιέβη λέτε ; Ποῦ τήν ἀπήγαγαν ; Γιά ρωτῆστε στήν Ἀσυνομία. Ἐκεῖ θά ξέρουν καλύτερα... Ρωτῆστε τόν κ. Μαρούδα...

δώσω πεντάρα...

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, ξέρω ἐγώ πῶ; θά πληρωθῶ...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ —Δὲ σὲ φοβᾶμαι καί σὲ περιφρονῶ!

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ. - Μὲ περιφρονεῖς, εἶπες ; Καλά. Θά πῶ καί γώ τοῦ ράφτη σου, τοῦ κομμωτή σου καί σ' ὅλους τούς ἄλλους πού περιμένουν νά πληρωθοῦν, πῶς δέν ἔχουν νά πάρουν πεντάρα καί πῶς εἶνε καιρός πειά νά πάψουν νά σοῦ κάνουν πίστωση...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ.—Ἔβγα ἔξω, παλιάνθρωπε...

Ο ΜΑΓΕΡΑΣ.—Παλιάνθρωποι εἶνε κεῖνοι πού μέ τόν ἱδρῶτα τους πληρώνανε τίς δικές σας ἀνοησίες. Τί τά θέλουμε ὅμως τά πολλά λόγια... Ἄν δέν μέ πληρώσης, θά σ' ἀφήσω νά πεθάνης τῆς πείνας...

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑ, (*ἔξω φρενῶν*). — Ἔξω γλήγορα, κτῆνος ἄλεσινέ, χωριάτη (*ὁ μάγερας φεύγει*). Ἄχ ! δέν βαστάω πειά... Ὅλες ἡ γνωστές κατάρες δέν μοῦ φτάνουν γιά νά καταραστῶ αὐτούς τούς κακούργους πού μ' ἔφεραν σ' αὐτή τή θέση. Ἄχ! οἱ ἀπαίσιοι, οἱ ἀβράκωτοι ! πῶς μέ κατήντησαν... Θά ἤθελα πειά νά μή ζῶ —καί ὅμως δέν ἔχω τό κουράγιο νά πεθάνω !...

. . . . . .

Αὐτός εἶνε ὁ λίβελλος. Ἕνας ἀπό τούς πολλούς, ὅπως εἴπαμε, πού διεσώθησαν καί φυλάγονται στίς Παρισινές βιβλιοθῆκες.

Ὁ Μαζαρῖνος καί ὁ σατυριστής του.

Ὁ Μαζαρῖνος ὁ μεγάλος πολιτικός τῆς Γαλλίας, ἦταν τόσο ἀπότομος καί βίαιος, ὥστε νά τόν φοβᾶται ὅλος ὁ κόσμος.

Ἐν τούτοις, ἕνας ἀσήμαντος σατυρικός συγγραφεύς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δέν ἐφοβήθηκε καθόλου νά συνθέση ἕνα σωρό σκωπτικά ἐπιγράμματα ἐναντίον τοῦ πανισχύρου πολιτικοῦ. Τά ἐπιγράμματα αὐτά ἔκαναν μεγάλο θόρυβο καί ὁ Μαζαρῖνος ἔπνεε μένεα ἐναντίον τοῦ σατυριστοῦ αὐτοῦ ὁ ὁποῖος εἶχε βαλθῆ νά τόν ἐκθέση.

Μιά μέρα τόν ἐκάλεσε σπίτι του σέ γεῦμα. Ὁ ἐπιγραμματογράφος δέν μποροῦσε φυσικά νά μήν πάη, ἦταν ζήτημα ὅμως ἄν μπόρεσε νά φάη μπουκιά ἀπό τά ὡραῖα πράγματα πού τοῦ ἐσέρβιραν, τόση ἦταν ἡ τρομάρα του.

Ἐν τούτοις τό γεῦμα ἐτελείωσε χωρίς κανένα ἀπευκταῖο καί ὁ συγγραφεύς μας ἄρχισε νά ξεθαρρένη.

— Ἀγαπητέ μου, τοῦ λέγει τότε ξαφνικά ὁ Μαζαρῖνος, πάνε μου λοιπόν τή χάρη νά μοῦ ἀπαγγείλης μερικά ἀπό τά ὡραῖα σου αὐτά ἐπιγράμματα πού πάνουν ὅλο τόν κόσμο νά γελᾶ εἰς βάρος μου...

Ὁ φτωχός σατυρικός σηκώθηκε ἀπό τή θέση του, ἐπροχώρησε πρός τό παράθυρο, ἔσκυψε καί πύτταξε κάτω στό δρόμο καί κατόπι ξαναπάθησε στή θέση του.

— Λοιπόν, ἐπανέλαβε ὁ Μαζαρῖνος.

— Λοιπόν, ἐξοχώτατε, εἶπε τρέμοντας ὁ κακόμοιρος ἐπιγραμματογράφος, συγχωρῆστε με ἀλλά δέν θά μπορέσω νά ἱκανοποιήσω τήν περιέργειά σας. Τό παράθυρό σας εἶνε πολύ ψηλά, ὥστε εἶνε σίγουρο πῶς θά σκοτωθῶ ἄν θελήσω νά πηδήξω ἀπ' αὐτό ὅταν θά σηκώσετε τή γροθιά σας ἐναντίον μου !

Ὁ Μαζαρῖνος ἔσκασε στά γέλια, ἀλλ' ὁ συγγραφεύς μας ἔπαυσε πειά ἀπό τότε νά γράφη ἐπιγράμματα εἰς βάρος τοῦ πανίσχυρου πολιτικοῦ.

***

Ἡ ἀπόδειξις τῆς ὑπεροχῆς

Σύγχρονος τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τῆς Γαλλίας Κορνηλίου ἦταν κ' ἕνας μετριώτατος συγγραφεύς τραγουδιῶν πού λεγότανε ντέ λά Σέρρ, ὁ ὁποῖος ὅμως παραδόξως ἔκανε τότε ἀρκετό θόρυβο μέ τά ἔργα του.

Μιά βραδυά ὁ ντέ λά Σέρρ ἔδινε σ' ἕνα θέατρο τοῦ Παρισιοῦ μιά καινούργια τραγῳδία του. Ἡ τραγῳδία του αὐτή εἶχε τόση ἐπιτυχία καί τό πλῆθος πού συνέρρευσε στό θέατρο ἦταν τόσο πολύ, ὥστε ἡ πόρτες τοῦ θεάτρου κατέρρευσαν ἀπ' τό συνωστισμό καί τέσσεροι πορτιέρηδες, πού προσπαθοῦσαν νά ἐπιβάλλουν τήν τάξη στήν εἴσοδο, ἔβρῆκαν τό θάνατο πλακωμένοι ἀπό τήν κοσμοσυρροή.

Τό ἐπεισόδιο αὐτό ἐξήσκησε μεγάλη ἐπίδραση στό συγγραφέα μας. Μιά μέρα λοιπόν πού κάποιος ἐπαινοῦσε μπροστά του μιά καινούργια τραγῳδία τοῦ Κορνηλίου, ὁ ντέ λά Σέρρ σηκώνεται καί λέγει μέ τή μεγαλείτερη ἀλαζονεία :

— Κύριοι, ξέρετε πότε μονάχα θά ἀναγνωρίσω τήν ὑπεροχή τοῦ Κορνηλίου ; Ὅταν ἰδῶ πέντε τούλάχιστο πορτιέρηδες νά σποτώνωνται σέ μιά παράσταση ἑνός ἔργου δικοῦ του !...

***

Ἕνας καλός βιβλιοπώλης

Ὁ κ. Πενταφράγκας ἦταν ἕνας βιβλιοπώλης πού ἤξερε καλά τή δουλειά του. Μιά μέρα ἕνας δραματικός συγγραφεύς τοῦ ἐζήτησε τόν ἕκτο τόμο ἑνός βιβλίου πού τό χρειαζότανε πολύ. Ὁ βιβλιοπώλης ἔψαξε παντοῦ ἀλλά δέν κατώρθωσε νά βρῆ τόν περιζήτητο τόμο. Τό βράδυ σ' ἕνα ἀπό τά κεντρικώτερα θέατρα παιζότανε ἕνα ἔργο τοῦ συγγραφέως. Τό ἔργο εἶχε ἀρέσει καί ὁ συγγραφεύς ἐπλήθη ἐπάνω στή σκηνή γιά νά χειροκροτηθῆ. Ἐκείνη τήν ὥρα ἔμπαινε καταΐδρωμένος στήν αἴθουσα καί ὁ κ. Πενταφράγκας, κρατῶντας στό χέρι ἕνα ὀγκωδέστατο βιβλίο. Ὁ συγγραφεύς ὑποκλινόταν πάνω στή σκηνή, ὅταν ὁ βιβλιοπώλης μας πού τόν εἶδε, ἄρχισε νά φωνάζη τρέχοντας πρός τό παρασκήνιο :

— Τόν τόμο σας, κύριε, ἔβρῆκα τόν ἕκτο σας τόμο !...

Τό κοινό ξέσπασε στά γέλια, ἀλλ' ὁ κ. Πενταφράγκας ἦταν ἱκανοποιημένος διότι ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιά νά εὐχαριστήση τό γρηγορώτερο ἕναν καλό του πελάτη.

***

Ὁ κ. Πενταφράγκας ἦταν φιλόσοφος. Μιά ἀπό τίς καλύτερες φιλοσοφικές του σκέψεις ἦταν καί ἡ ἀκόλουθη :

— Πολλά βιβλία μοιάζουν μέ πολλούς εὐγενεῖς : λάμπουν μονάχα μέ τόν τίτλο τους !

***

Ὁ κ. Πενταφράγκας ἤξερε, ὅπως εἴπαμε, καλά τή δουλειά του. Μιά μέρα εἶδε ἕναν ὑπάλληλό του νά διαβάζη ἕνα βιβλίο πού τό εἶχε πάρει ἀπ' τή βιτρίνα ἀντί νά κάνη τούς λογαριασμούς πού τοῦ εἶχε ἀναθέση.

— Διαβάζεις, ἀγαπητέ μου ; τοῦ εἶπε. Ποτέ σου δέν θά γίνης καλός βιβλιοπώλης !